

Teori:

All lesing handler om å forstå. Derfor er også forståelsesaspektet klart betont i Pisa sin definisjon på lesing:

Lesing innebærer at elevene kan forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i skrevne tekster, for å kunne nå sine mål, utvikle sine kunnskaper og evner, og delta i samfunnet (OECD 2009).

SOL støtter denne definisjonen på lesing. Men med bakgrunn i vårt ståsted (som spesialpedagoger) og vårt mål om å gjøre alle elever til funksjonelle lesere, har vi også fokus på tilegnelse av sikker avkodingsferdighet. Sikker avkodning er også en forutsetning for utvikling av ulike forståelsesstrategier (Hoover & Gough, 1990; Perfetti, 1985; Stanovich, 1991). Når vi samtidig vet at avkodingsvansker og dysleksi er den vanligste formen for lærevansker (United States Department of Education 2006) har vi i SOL valgt å ha størst fokus på denne komponenten.

SOL tar utgangspunkt i:

Lesing = avkodning x forståelse (Hoover & Gough, 1990)

Vi har laget SOL-pyramiden med utgangspunkt i Spear-Swerling og Sternbergs "Off-track"-modell. Modellen beskriver den normale leseutviklingen og også hva som kjennetegner elever som "sporer av" den forventede utviklingen. SOL-pyramidetrinnene følger i stor grad Spear-Swerling og Sternbergs sine hovedtrinn, men definerer ikke "avsporerne". Vi presiserer imidlertid viktigheten av at lærer kan identifisere disse elevene og tilrettelegge der de er, uavhengig av klassetrinn.

Professor Torleiv Høien har vært vår faglige veileder i SOL. Høien startet firmaet Logometrica som blant annet har utviklet Logos-testen.

Vi støtter oss også til forskning samlet av National Reading Panel (2000). Denne rapporten vektlegger bl.a. leseflyt som en avgjørende faktor for leseforståelsen.

Referanser:

Spear-Swerling, L. & Sternberg, R.J. (1996). *Off track: When poor readers become "learning disabled."*

Torleiv Høien og Ingvar Lundberg (2002/2012): *Dysleksi - fra teori til praksis*

National Reading Panel (2000/2006): *Teaching Children to read: An Evidence-Based Assessment of the Scientific Literature on Reading and Its Implication for Reading Instruction.* Washington: DC: National Academy Press

Annen litteratur som vi støtter oss til:

Ingvar Lundberg/Katarina Herrlin (2005): *God läsutveckling* (denne boken har senere kommet ut på norsk)

Jørgen Frost (2003): *Prinsipper for god leseopplæring.* Innføring i den første lese- og skriveopplæringen.

Jørgen Frost (red.2009): *Språk- og leseveiledning – i teori og praksis*

Anette Lønnegaard og Jørgen Frost (1996): *Språkleker*

Jan Erik Klinkenberg (2005): *Å bedre barns leseflyt. 27 varianter av repetert lesing.*

Liv Engen og Carol Santa (1994): *Lære å lære*

Liv Engen (2002/2007) *Lærerens ABC*